

Két, igényesen összeállított filmciklus járja be október folyamán a hazai filmszínházakat

A két filmciklus, melyeket október folyamán szinte valamennyi fővárosi moziban bemutatnak, és melyek az ország további filmszínházait is bejárják majd, egyrészt a mikro- és makrokozmosz csodáit mutatják be, másrészt pedig a háborúk értelmetlenségére világítanak rá. Két, igényesen összeállított filmciklus járja be október folyamán a hazai filmszínházakat

A két filmciklus, melyeket október folyamán szinte valamennyi fővárosi moziban bemutatnak, és melyek az ország további filmszínházait is bejárják majd, egyrészt a mikro- és makrokozmosz csodáit mutatják be, másrészt pedig a háborúk értelmetlenségére világítanak rá. De vegyük csak szépen sorjában.

Köztudott, hogy kezdetben vala a sötétség, majd ebből született az Élet, jóval később pedig Claude Nuridsany és Marie Pérennou Genesis, avagy a Kék Bolygó története című filmje. Nevezett rendezőpárossal tudni kell, hogy első átütő sikerüket a kilencvenes évek végén bemutatott Mikrokozmosz című alkotásnak köszönhetnék. A több díjjal is jutalmazott, a természetfilm és filozófia határmezsgyéjén mozgó alkotás sikerén felbuzdulva láttak hozzá a Genesis című film elkészítéséhez, mely az Őskáoszba vezeti vissza a nézőt. Hat évet vett igénybe a valóban nem mindennapi képek rögzítése és megvágása, a történet vezérfonalát a nagy afrikai semmi közepén békésen elmélkedő egyetlen szereplő, Sotigui Kouyaté tartja kezében. Ha létezik ilyen műfaj, úgy a Genesis filmeposz a javából, mely nem csupán arra keresi a választ, hogy honnan jöttünk, hanem arra is, hogy a választott úton haladva vajon hová, meddig érhetünk el.

A ciklus másik filmje, a Dogora azok számára lesz igazán érdekes, akik a filmtől a vizuális élményen kívül még legalább egy sor dolgot elvárnak. Akár a Baraka folytatásaként is felfoghatjuk ezt az alkotást, hiszen a zenei elemek legalább olyan fontos szerepet játszanak benne, mint a mozgó- és állóképek. Patrice Leconte a rejtélyes Kambodzsába kalauzolja el a nézőt, mely – bár minden négyzetcentiméterét feltárták már – valójában még mindig fehér folt. A filmciklus valamennyi alkotása közül a Dogora hordozza a legtöbb szellemi és emocionális töltést; olyan alkotás, melynek megtekintése után a néző sokáig „ülve marad”.

Amazónia mesés tájaira kalauzol bennünket a szlovák Pavol Barabáš rendezte Amazonia vertical. A nevezett fiatalember a hegyek megszállottja, számos hegymászó tematikájú filmet forgatott. Az Ayan Tepui nevű táblahegyre egy másik „megszállott”, Becko Ondrejovie hívta fel a figyelmét; ez a mesés hegy Amazóniában található, és az indián őslakosság meg van győződve arról, hogy csúcsán démonok tanyáznak. Ondrejovie elsőként járta be ezt a misztikus tájat, és meredek sziklafalai annyira elvarázsolták, hogy újra visszatért ide – immár forgatócsoporttal. A film az esztétikai élményen kívül a Természet és az Ember erejéről, viszonyáról szól. Arról, hogy a körülöttünk lévő világot nem legyőznünk kell, hanem megtalálni vele a kapcsolatot, és kialakítani a harmóniát, ami megmaradásunk záloga. Valamit „megmozdít” az emberben ez az alkotás – azt a részét, melyben a Természethez való tartozás tudata szunynyad, kitörölhetetlenül bekódolva. A filmet a szakma is nagyra értékelte – elnyerte a legjobb expedíciós film díját, a CAMERA SLOVAKIA 2005 filmszemle fődíját, a XII. Nemzetközi Hegyifilm Fesztiválon pedig a nagyközönség minősítette az év legjobb alkotásának. Mindez persze nem sokat árul el róla – mert egyszerűen látni kell!

A filmciklus és a hopi indiánokról szóló trológia befejező részét képezi Godfrey Reggio Naqoyqatsi című filmje, melynek magyarra fordított címe körülbelül így hangzik: az Élet háborúja. A kritikusok „vizuális koncertnek” is nevezték ezt az alkotást, mivel a felvételek és a zene egymást kiegészítve teremti meg az összhatást, melyre csak egyetlen kifejezés illik:

frenetikus. Az alkotók arra keresik a választ, vajon meddig lehet fenntartani az egyensúlyt a hagyományos, ősi értékek, illetve a modern kor vívmányai és követelményei között; meddig lehet elmenni a „haladás útján” anélkül, hogy végleg elszakadnánk azoktól a gyökerektől, melyek emberi mivoltunkhoz kötnek bennünket. Az Élet háború – fogalmazzák meg a film alkotói –, és csak rajtunk múlik, hogy békét teremtsünk benne.

Háborúról és békéről szól az október folyamán megtekinthető második filmciklus is, melynek a szervezők a „Kisebbségek a háborúban” címet adták. Elsőként Emir Kusturica: Az élet egy csoda című alkotását tekintheti meg a nagyérdemű, mely a balkáni polgárháborúba vezet vissza bennünket. Tragikusabb hangvételű Terry George alkotása, a Hotel Rwanda, mely a hutuk és tutsik harcáról szól, míg a Jaroslav Vojtek rendezte My zdes-nek jó esélye van arra, hogy az idei év legjobb filmdokumentumaként vonuljon be a köztudatba.

Úgy vélem, a tévé által nyakunkba szózt hamis „való világok” mellett kellemes felüdülés lesz bepillantani ezekbe az elfeledett, „sokkal valóbb világokba”.

LŐRINCZ ADRIÁN